

архиепископ Јован (Шаховској)

ЦРКВА И ДРЖАВА

За спасење свијета треба ући у свијет Пуноће Цркве. Она је у стари свијет ушла као Нови Свијет стварања. Свјетлост нових односа према ефемерном ушла је са Црквом у свијет. Ефемерно и нестално озарило се вјечним и непромјењивим... Нема спасења човјеку изван Свете Цркве. Само у Њој се спасава бесмртна душа човјечија и само у Њој се храни и оживљује она својом храном, храном духа и вјечности.

Све државе се разболијевају, старе, умиру и разлажу се, као физички организми... Само Црква је бесмртна. Млада Старица (каком Ју је у свом виђењу видио св. Ерма) живи у свим народима и државама земље, одгајајући Ново Човјечанство.

Људи питају себе и Тебе, Господе, како се може живјети кроткошћу, смирењем и правдом у овом свијету?... Није ли то слабост само? Није ли то перманентни пораз? Али, осврни се, човјече, на сву историју земље, и она ће ти дати одговор. Горди и силни претварају се у ништа. Најмоћнији цареви и царства ишчезавају, као сан. Побједници свијета једу траву за скотове, као Навуходносор, или познавају своју убогост у изгнанству, своју ништавност на смртном одру. Нема величине у њиховој само земаљској величини... Послије Тебе, Распетог и Васкрслог, истинска величина је остала само у Твојој Истини.

Са Крста она сија и у овом несавршеном и ка несавршеној величини устремљеном свијету. Како

ће она тек да засија у свијету ином, свијету који не ишчезава, као што јутарња роса ишчезава!..

Све велико и гордо свијета пада у пропаст и ишчезава. Камен „Нерукосјечени“ – Христос – Агњец Кротки, Који је побиједио свијет – ломи сваки бездушни тотем са златном главом, сребрним грудима, медном утробом и глиненним ногама... И тотем се распада у прах.

Како је мртва сва та земаљска слава! И памћење свијета о највећим из највећих људи његових – то је само мумија, офарбана и без икаквог лика, која ни у којој мјери не открива драгоцену живи лик човјеков пред Богом, у живој вјечности, у оном вјечном памћењу које да види може само Бог, и које Црква жели сваком човјеку.

Само смирена, Теби предана дјеца, синови Цркве Твоје, сијају истинском славом у вјечности, гдје нема мртвих, него су „сви живи“, јер су – код Бога Живога. И ми видимо те рабове Твоје, духом знамо те синове Твоје; прослављамо у њима Тебе и тиме их љубимо највишом љубављу и славимо их највишом славом.

На земљи, гдје се лаж лукаво спаја са истином и гдје зло тако успјешно и заводљиво мијеша себе са добром, чак и Јеванђеље може да се благовјести не-јеванђеоски, и вјеру Твоју људи штитити могу безбожно... Сувим законштвом и фарисејством се убија дух Твоје кротке Истине, и тада у свијету остаје само њен безбожни омотач.

манастир Подмаине - храм Успења Пресвете Богородице
са благословом игумана јеромонаха Рафаила

ПРАВОСЛАВНИ

ПРАЗНИЦИ

СВЕТИ ВЕЛИКОМУЧЕНИК ЛАЗАР КОСОВСКИ И СВИ НОВОМУЧЕНИЦИ СРПСКИ

свешти пророк Амос, св.муч. Виш, блажени Августин
свешти Јефрем и свешти Сиригон, паширјарски српски
Јн. 11:47-57 (зач. 40); Јн. 10:1-9, (зач. 35).

свешти владика Николај

ВИДОВДАНСКА БЕСЕДА, Србобран 1951.г.

Хтео бих да вам говорим о великом дану, Видовдану. Великом, јер је Видовдан – свјетлост, а не мрак; свјетлост срца, ума и патриотизам. Видовдан није низина него висина

Видовити пророци гледајући тајне небесног света, били су ужаснути. Тако Исаја кад виде, повика: „Јаох мени, погибох“. Језекиљ и Данило: „... и кад видјех и чух падох изван себе ничице на земљу“. А Јован Јеванђелист видевши Исуса у небесној слави и красоти као младића са лицем сјајним као сунце и очима као пламен огњени, вели за себе: „И кад га видјех, падох к ногама његовијем као мртав“.

Велики видици уносе страх у људе, и тај страх чисти душе. Они који су гледали велике видике божанских тајни, гадили су се ситничарских дела људских. Као кад би

неко видео огроман пожар, слично оном што ми данас гледамо на ивици Азије, у Кореји, а потом спустимо поглед на кратковиде суше своје како се коцкају и свађају око ситне добити. То је доводило далековидне пророке до страховите јарости. И они су својим речима, као огњем, жегли људе, да би им пробудили савест и отворили очи за оно што је велико и главно.

Православна црква васпитала је српски народ уздицањем на висине, за гледање великих видика, небеских и историјских. По речима песника:

„Ко на брду чак и мало стоји
више види но онај под брдом“

Генерације српске пре светих ратова, васпитане су углавном помоћу три епохалне визије српске историје: Немањинског стварања, Покосовског страдања и Сељачког

email: kontakt@manastirpodmaine.org
интернет презентација: manastirpodmaine.org

војевања под Карађорђем и Милошем. Све три ове историјске визије тесно су биле везане за визију неба и небесног царства. Оне су стварале карактере, а остала школска учевина била је узгредна. Оно је морао сваки Србин знати, а ово друго ко је могао и доспео. Ово у пуној мери важи за Србе у Америци, за које је Јован Дучић рекао, да су се кроз народну поезију дуже одржали на оним трима висинама него ли Срби у Југославији.

А када су у Југославији почеле

узвикнуо: „Народ који има овакве споменике не може никад пропасти“. А шта ли би тај велики Француз данас рекао кад би видео једну Беле Кулу 1000 метара високу и 200 метара широку, са четири милиона српских лобања из Првог и Другог светског рата? Свака страна са милион људских глава место цигаља. Та кула је два пута већа од Емпајр Стејт Билдинга у Њујорку, највеће грађевине у свету. Ако ова Беле Кула није видна за очи, видна је за дух. Нити ико може оспорити могућност да ће се она

Будући суштина Бога, љубав је неминовно суштина и човека, јер Бог не би био Бог љубави, да љубав није учинио суштином човека. Бог је Љубав, — то је прва и највећа новина хришћанска; а друга је као и она: човек је љубав. Без љубави — Бог није Бог; без љубави — човек није човек. Љубав чини Бога Богом и човека човеком. Без љубави — Бог је ништа; у сваком случају — ништа за измучене житеље наше несрећне планете; без љубави — човек је ништа. У љубави и љубављу личност је једино могућа: љубав је суштина, садржина и стил личности. Без љубави ја је ништа; а ако је ишта, онда је то ишта: хаотична маса бесмислених сензација и ненужних болова.

Џреј. Јустин Нови Хелијски

клевети оне три васпитне висине, судба је уздигла пред нашим очима и једну четврту. Никад људи нису у већој опасности него кад мисле да су у безопасности. Због лажног осећања да смо у безопасности због велике државе, морало је доћи нешто што ће потрети ту лаж. И дошло је оно четврто. То је нова Српска Беле Кула, какву свет још није видео.

Када је велики француски државник и књижевник Ламартин пре 120 година, видео у Нишу једну малу Беле Кулу девет метара високу коју Турци беху сазидали, на страх хришћанима, од неколико стотина лобања српских ратника са Чегра и околине, он је

сазидати да се и очима види.

Нема живог Србина у свету који не би могао на тој кули прстом указати и рећи „Ово је глава мога старог ђеде, или мога тате, или нане, или сина, или кћери, или брата, или ратног друга, или пријатеља, или свештеника, или храброг командира.“ Нема ни једнога који мисаоно не пали кандило бар пред једном од тих мученичких глава. Четири милиона кандила светле на тој кули у ноћи нашег путовања. Нико не крије него напротив свак се жури с поносом да укаже на главу неког свог најмилијег, узиданог у ту кулу. Јер та Кула није Кула срама, него Кула славе. То је нова жртва и жртве-

ник Српскога народа за Крст и Слободу. Ако се са овом српском жртвом сравне жртве наших савезника, онда ова језива Беле Кула оправдава и у овом случају ону реч Нико нема што Србин имаде. Да ли жалимо? Не само жалимо него се каменимо од ужаса пред том визијом. У сну се тржемо и гледамо ону Беле Кулу. Осећамо да нас посматрају осам милиона очију, затворених на земљи а отворених на небу. А да су они живи, сведочи нам нико мањи него сам Спаситељ Христос речима „У Бога нема мртвијех него су сви живи“. Међу њима је огроман број сродника американских Срба. Због тога срце американских Срба крвари заједно са срцем њихове преостале браће у Старом Крају. Отуда сузе Срба и с ове и с оне стране океана сливају се у темеље оне исте Беле Куле. Отуда и Српска народна одбрана отвара данас свој Десети конгрес молитвеним поменом свима њима, који као ратници погинуше, или као мирни грађани или заробљеници бише масакрирани, глађу уморени, ослепљени, живи погребени, на огњу сажежени, утопљени, обешени, или другим сатанским начином умртвљени. Они не пострадаше ни као радикали ни као либерали, ни као десничари ни као левичари, него као православни Срби. Због православне вере и српског имена пострадаше. То сведоче стотине губилишта, хиљаде тамница и — милиони лобања у Беле Кули

Најновији велики видик, о коме вам говорим, то је савремена Српска Беле Кула. То је једна четири — милиона армија српска у свету духовном. Та је армија непо-

бедива. Њој не може нашкодити ни огањ ни вода ни челик ни олово. То су наши помоћници, али и тужиоци пред Богом; помоћници докле ценимо оне вредности за које су они жртвовали у мукама свој земаљски живот, т. ј. веру и име, а тужиоци ако ми будемо те златне вредности претворили у јефтин папир и трговали с њима.

У старо време, кад су змије уједале Јудејце у пустињи, Бог је заповедио Мојсију да направи и подигне змију од бабра. Па ко год би само погледао у ту бакарну змију, излечио би се од уједа отровних змија. Од стране Српске цркве ја данас указујем вама, Срби не вештачку бакарну змију него нешто страшније указујем вам нову Српску Беле Кулу од хиљаду метара висине изидану од четири милиона пострадале браће ваше. Ко год је од Срба затрован змијом себичности, самољубља, партизанства, безверства или друге неке злобе, нека погледа у ту Беле Кулу, и биће страхом излечен од свега негативног, ниског, несрпског, нечовечног и нехришћанског.

Кога та страшна Кула пак не дозове памети, никаква лудница у свету неће му помоћи. Томе неће помоћи ни реч свештеника са олтара, нити реч патриоте са трибине. Јер та Беле Кула речитија је од сваке речи и сваког језика. Она казује све у живој и истинитој слици. Нека сваки Србин стално гледа у ту слику она ће га научити какав треба да буде и шта треба да чини у славу Божју, у част својих предака и за спасење свога народа, своје деце и своје душе.